

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

впливів); багатфакторність (передбачає врахування усіх чинників, які відіграють суттєву роль у процесі виховання); віддаленість у часі результатів роботи (виховання є тривалим процесом, результати якого не можуть бути досягнутими відразу); неперервність (полягає в систематичності взаємовпливів вихователя і вихованця); визначальна роль педагога (педагог має бути моральним взірцем для дитини); цілісність (передбачає внутрішню єдність усіх виховних засобів і впливів щодо формування моральної культури людини) [7, с. 65].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, цілеспрямований процес залучення дитини до моральних цінностей людства і конкретного суспільства починається у ранньому дитинстві. Успішність цього процесу залежить від єдності моральної свідомості й поведінки. Визначальною у ньому є роль дорослого як «соціального провідника», зразка для наслідування, організатора соціального досвіду дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку: 2-ге вид., доп. і перероб. [програма з духовно-морального виховання дошкільників; навчально- методичний посібник] / Укладачі: Скрипник В. В., Сучок В. Є.; за ред. В. М. Жуковського. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. 184 с.
2. Лебеденко Т.А. Загальнолюдські цінності в духовному розвитку особистості. *Виховна робота*. 2010. № 10. С. 44-47.
3. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля : навчальний посібник : У 3 ч. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. Київ : Видавничий дім «Слово», 2010. 360 с.
4. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі» / Л. В. Лохвицька. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 24 с.
5. Павелків Р. В. Розвиток моральної свідомості та самосвідомості у дитячому віці : [монограф.] / Р.В. Павелків. Рівне : Волинські обереги, 2004. 248 с.
6. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., спеціальність «дошкільне виховання». Київ : Видавничий дім «Слово», 2004. 352 с.
7. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. - Київ : Либідь, 2003. 344 с.

*Стаття надійшла до редакції
19 січня 2023*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ВЗАЄМОДІЇ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНОЮ

УДК 373.22:316.614.5

ПОГОЙДАШ ВЕРОНІКА

*студентка заочного відділення Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. The article reveals the problem of partnership between the family and the preschool institution using the example of patriotic education of preschoolers by means of Ukrainian folk traditions. It has been proven that the cooperation between the family and the preschool institution should be based on mutual respect and equal partnership.

Key words: partnership of preschool institution and family, patriotic education, tradition.

Постановка проблеми. Одне з важливих завдань дошкільної освіти – надання всебічної допомоги родинам у розвитку, вихованні й навчанні дітей. Адже від гармонізації взаємин педагогів та батьків, від вироблення єдиної стратегії виховання

дитини залежить, якою людиною вона стане в майбутньому.

У сучасних суспільно-політичних умовах, коли Україна ціною життя Героїв Небесної Сотні, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну

цілісність, пріоритетного значення набуває патріотичне виховання дітей. Патріотичне виховання пронизує весь навчально-виховний процес, органічно поєднує національне, громадянське, моральне, сімейне, естетичне, правове, екологічне, фізичне, трудове виховання. Воно має охоплювати всіх учасників навчально-виховного процесу, сприяти формуванню у дітей та утвердженню у педагогів і батьків національних та загальнолюдських цінностей, особистісних якостей, що притаманні громадянину України [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Педагогічні засади спільної роботи освітніх закладів із сім'єю розроблені Н. Виноградовою, Л. Загік, Т. Марковою, Л. Сухаревою та ін. Їхні роботи присвячені різним аспектам спільної діяльності сім'ї, дошкільного закладу і школи. Так, Л. Загік належить розробка вимог до стилю взаємин з дітьми та їх батьками, визначення принципів взаємодії дошкільного закладу і сім'ї, рекомендації вихователям щодо роботи з сім'єю. Л. Сухаревою розроблено зміст і методи педагогічної освіти батьків. Низка сучасних досліджень присвячені різним питанням спільної роботи двох соціальних інститутів. Зокрема, у працях В. Котирло науково обґрунтовано педагогічні умови ефективної взаємодії дошкільного закладу і сім'ї з проблеми екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку; у дослідженні Л. Врочинської – з проблеми виховання гуманної поведінки дошкільників; співробітництву вихователів дошкільних закладів з сім'єю щодо виховання дошкільників засобами народних традицій присвячено дослідження Л. Калуської. На необхідність створення в дошкільному навчальному закладі умов для співпраці родини та педагогів у народознавчому вихованні дітей вказують А. Пономарьов, Ю. Руденко та ін. Праці класиків педагогічної думки (Г. Вашенка, Б. Грінченка, Я. Коменського, С. Русової, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін.) та сучасних науковців (Л. Артемової, О. Денисюк, О. Каплуновської, М. Машовець, О. Стаєнної та ін.) присвячені різним аспектам патріотичного виховання дошкільників.

Ґрунтовні дослідження українських народних виховних традицій здійснили також науковці С. Килимник, О. Макаренко, М. Стельмахович, В. Сухомлинський, П. Щербань та ін.

Мета статті: висвітлити значення і роль партнерства дошкільного навчального закладу і сім'ї з патріотичного виховання дітей дошкільного віку засобами українських народних традицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. В основу взаємодії сучасного дошкільного закладу і сім'ї покладається співробітництво. Ініціаторами його встановлення має виступати дошкільний навчальний заклад, оскільки педагоги професійно підготовлені до освітньої роботи. Педагог усвідомлює, що співробітництво потрібне в інтересах дитини. У цьому необхідно переконати батьків. Щоб найкраще, найвідповідальніше підійти до виховання дитини, батьки разом з вихователями повинні збудувати свої стосунки на принципах взаємної поваги, розуміння важливості один одного і усвідомлення того, що таке партнерство матиме довготривалий вплив, на користь усіх [1, с. 42].

Успіх співробітництва вирішальною мірою залежить від взаємних установок сім'ї і дошкільного закладу. Найсприятливіше вони складаються за умов, коли обидві сторони усвідомлюють необхідність цілеспрямованого впливу на дитину і довіряють одне одному. Батьки повинні бути впевненими, що їхня участь у житті дошкільного закладу важлива не тому, що цього хоче вихователь, а тому, що це важливо для розвитку їхньої дитини. Необхідно, щоб вони усвідомили конкретні позитивні наслідки для дитини, через їх включення у життя дошкільного закладу.

Для узгодження дій родини та дошкільного закладу як суб'єктів виховання, доцільно дотримуватися таких вимог:

- взаємоповага та рівноправ'я у партнерстві;
- взаємна довіра. Особливу роль в її зміцненні відіграє порозуміння. Кожен суб'єкт має знати функції всіх суб'єктів та зміст їх діяльності, чітко уявляти власну роль у взаємодії. Саме про це треба домовитися заздалегідь;
- духовна єдність. Підвалиною цієї єдності є любов до дитини, сприймання її як вільної особистості, розуміння проблем становлення людської гідності, дорослішання і творчого розвитку [2, с. 56].

Сьогодні існує розуміння того, що виховати свідомого громадянина й патріота означає сформувати в дитини комплекс певних знань і умінь, особистісних якостей і рис характеру. Зокрема, йдеться про: повагу до батьків, свого родоводу, традицій та історії рідного народу, усвідомлення своєї належності до нього як його представника, спадкоємця і наступника; працьовитість; високу художньо-естетичну культуру тощо; патріотичну самосвідомість та

громадянську відповідальність, готовність працювати для розквіту Батьківщини, захищати її; повагу до Конституції, законів Української держави; досконале знання державної мови.

Як стверджує О. Мокрогуз, у повному обсязі ці якості ще не можуть бути сформованими у дошкільника. Проте, створити фундамент, на основі якого можна буде вже зводити «будівлю» майбутнього громадянина-патріота не лише можливо, а й потрібно, особливо якщо врахувати всі переваги, що створює дошкільний вік для результативного виховного процесу [2, с. 2].

На думку Ю. Чаварги, хорошим засобом патріотичного і родинного виховання дітей дошкільного віку є свята. Це традиційні народні свята та суто родинні, до яких належать дні народження членів родини, свято народження сім'ї [5].

У своєму дослідженні ми виходимо з розуміння того, що формування патріотичних почуттів проходить ефективно в тісному зв'язку з сім'єю. Саме батьки на яскравих, доступних прикладах життя, своєї праці демонструють дитині, що на неї покладають надії не лише рідні, але й суспільство, вся країна. Так, на думку А. Виноградової, для формування патріотичних почуттів дитини велике

значення має виховання емоційно-позитивного ставлення до навколишнього середовища, що залежить від взаємин у сім'ї, свідками й учасниками яких вони є. Головне, що може принести дитині радість – це спілкування її з батьками, спільні прогулянки, спільна діяльність. Також вона зауважує, що поведінка батьків слугує для дітей наочним прикладом любові до рідного краю [5].

С. Козлова зазначає, що для успішного виховання патріотичних почуттів необхідно, щоб діти якомога раніше побачили «патріотичне обличчя» своїх батьків [3, с. 82].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, для успішної організації взаємодії ЗДО і сім'ї з питання формування патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку, перше потрібно організовувати роботу з батьками по встановленню довірливих контактів з родинами вихованців, залучати батьків до участі в освітньому процесі, створювати мотивацію батьків для об'єднання зусиль з педагогами задля досягнення позитивних результатів у питаннях виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці системи партнерства дошкільного закладу і сім'ї з патріотичного виховання дошкільників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Акопян Л.В. Програма взаємодії з родиною / Л.В. Акопян // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2021. №11. С. 42–43.
2. Мокрогуз О. Громадянська освіта: проблеми і перспективи запровадження / О. Мокрогуз // Завуч. 2020. № 28. С. 2-4.
3. Мошнина О. Патріотичне виховання дошкільнят: проект «Салют Перемоги» / О. Мошнина // Дошкільне виховання. 2021. №4. С. 80–82.
4. Національно-патріотична ідея в освіті й вихованні дітей і молоді в Україні: реком. покажч. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, бібліотека; уклад.: Л. Г. Айдарова ; відп. ред. І. Ф. Турко. Харків: ХНПУ, 2015. 32 с.
5. Чаварга О.Ю. Народні календарні свята та обряди в дитячому садку. Ужгород, 2002. 120 с.

*Стаття надійшла до редакції
20 лютого 2023*

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГАРМОНІЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 37.015.31 – 053.4(091)

ПУГАЧЕНКО ОЛЕНА

педагог з раннього розвитку в логопедичній студії СПІЧ

Abstract. The article describes the origins of the problem of harmonious upbringing of preschool children. The opinions of scientists who were engaged in solving this problem are given. Comprehensive historical and genetic analysis was facilitated by general scientific, general pedagogical research methods, information from philosophy,